

JAARPROGRAMMA 2017 SARO

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	MISSIE SARO	2
III.	CENTRALE UITDAGINGEN VOOR 2017	2
IV.	SARO EN STRATEGISCHE ADVISERING	3
	WERKVELD 1 : PLANNING EN OMGEVINGSDENKEN	3
	WERKVELD 2 : INSTRUMENTARIUM	4
	WERKVELD 3 : RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN	5
	WERKVELD 4 : ONROEREND ERFGOED	5
V.	SARO ALS FORUM VOOR MAATSCHAPPELIJK OVERLEG	5
	BIJLAGE 1: VERKENNING TAAKSTELLING SARO	7

I. SITUERING

Artikel 18 van het kaderdecreet betreffende de strategische adviesraden bepaalt dat een strategische adviesraad een werkprogramma vaststelt, in overleg met de Vlaamse Regering.¹ De Memorie van toelichting verduidelijkt dat dit werkprogramma regelmatig - bij voorkeur jaarlijks - wordt vastgesteld.

Het werkprogramma omvat (volgens de memorie van toelichting) minimaal:

- een overzicht van de werkzaamheden die tijdens het komende werkjaar verwacht worden (met inbegrip van een inhoudelijke situering en omschrijving), waarbij zowel diepgaande adviezen, die een uitgebreide tijdsinvestering of inzet van personeel en middelen vergen, als minder diepgaande en korter lopende adviezen, worden vermeld;
- een planning in de tijd van de advieswerkzaamheden;
- de samenstelling van eventuele werkcommissies.

Het huishoudelijk reglement van SARO (artikel 33, §1) bepaalt dat het bureau een ontwerp van werkplan voorstelt aan de raad, zoals bepaald in artikel 18 van het kaderdecreet. Artikel 40 van het huishoudelijk reglement van SARO stelt verder: *'De raad moet steeds zijn goedkeuring hechten aan het werkprogramma. Deze bevoegdheden kunnen niet worden gedelegeerd'*.

Voor de opmaak van het jaarprogramma van SARO voor 2017 werd uitgegaan van de decretale opdrachten van SARO (zie bijlage 1) en van de verkenning van de beleidsnota omgeving 2014-2019, de beleidsbrief omgeving 2017, de beleidsnota onroerend erfgoed 2014-2019 en de

beleidsbrief onroerend erfgoed 2017.

Bij de vastlegging van het jaarprogramma werd tevens bewaakt om vooral te focussen op elementen van strategisch belang.

Het jaarprogramma werd goedgekeurd op de raadszitting van SARO van 21 december 2016. Aangezien het kaderdecreet voorziet dat een strategische adviesraad zijn werkprogramma opmaakt in overleg met de Vlaamse Regering werd het jaarprogramma vervolgens - voor verdere reflecties - overgemaakt aan de bevoegde ministers (onroerend erfgoed, omgeving).

De raad houdt zich enige flexibiliteit voor bij de verdere uitvoering van het jaarprogramma. Onderwerpen kunnen worden toegevoegd of geschrapt wanneer zich nieuwe adviesvragen of opportuniteiten voordoen.

II. MISSIE SARO

SARO brengt advies uit over strategische beleidsvraagstukken en de hoofdlijnen van het beleid inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed. De raad draagt op die wijze bij tot het vormen van de beleidsvisie en een interpretatie van maatschappelijke ontwikkelingen. SARO gaat zowel beleidsgericht en reactief, als proactief en anticiperend te werk. Bovendien kan de strategische adviesraad dienen als klankbord voor de politieke verantwoordelijken, voor de toetsing van onuitgewerkte ideeën.²

III. CENTRALE UITDAGINGEN VOOR 2017

SARO zal in 2017 voluit inzetten op zijn rol als strategische adviesraad voor ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed (zie ook deel IV).

Een centrale uitdaging voor 2017 betreft de verdere operationalisering van de Omgevingsraad. In de bijlage van het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 wordt gesteld dat de Minaraad en de SARO worden samengevoegd tot de Omgevingsraad. De beleidsnota omgeving 2014-2019 stelt dat de minister *'samen met de relevante maatschappelijke actoren een stapsgewijs traject zal uitzetten, dat moet leiden tot de fusie van de Minaraad en de SARO als noodzakelijke bouwsteen voor een participatief omgevingsbeleid.'*

SARO zal in 2017 het overleg hieromtrent verderzetten met de Minaraad. De nota 'naar een omgevingsraad' van november 2015 zal als leidraad dienen voor de verdere concretisering en operationalisering van de Omgevingsraad. Zowel wat betreft inhoud als timing wordt het proces inzake de Omgevingsraad afgestemd met het proces tot oprichting van het omgevingsdepartement en het omgevingsdomein.

In uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet werden op 1 januari 2015 drie nieuwe OE-commissies opgericht: de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Heraldische Raad en de Vlaamse Commissie Varend Erfgoed. Het secretariaat van deze raden wordt uitgeoefend door het secretariaat van de SARO. In 2017 zal - binnen de schoot van de SARO - een evaluatie

¹ Decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden.

² Nota Vlaamse Regering. Beter Bestuurlijk Beleid – principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden. VR/2006/1703/DOC 0242 bis.

doorgevoerd worden van de ondersteuning van de drie commissies. Dit vanuit de centrale uitdaging om de volwaardige operationalisering van deze taakstelling te realiseren in samenhang met de strategische adviesrol van de SARO inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed.

IV. SARO EN STRATEGISCHE ADVISERING

SARO structureert zijn strategische advisering rond volgende vier werkvelden:

- werkveld 1 'planning en omgevingsdenken',
- werkveld 2 'instrumentarium',
- werkveld 3 'ruimtelijke uitvoeringsplannen',
- werkveld 4 'onroerend erfgoed'.

WERKVELD 1: PLANNING EN OMGEVINGSDENKEN

- 1.1 Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Beleidsbrief Omgeving 2017: *'Na goedkeuring van het Witboek organiseer ik een consultatie en start ik een traject voor beleids-operationalisering in partnerschap op. Ik zorg voor een heldere brochure met de krachtlijnen van het ruimtelijk beleid. Ik betrek minstens de verschillende BRV-fora verder bij de uitwerking van het BRV: (1) het ambtelijk forum met oog op beleidsafstemming met andere beleidsplannen, (2) de beleidsatria lokale besturen met oog op draagvlak en doorwerking in relatie tot het lokaal ruimtelijk beleid, (3) de strategische adviesraden met oog op draagvlak in het maatschappelijk middenveld en (4) het partnerforum met oog op brede betrokkenheid bij de beleidsvorming. Met het oog op een goede afstemming tussen Vlaamse, provinciale en lokale beleidsplanning zullen we ook goed afstemmen met VVSG en VVP. Op basis van de resultaten hiervan stel ik een ontwerp-BRV op dat in 2017 voor goedkeuring wordt voorgelegd aan de Vlaamse Regering.'*
- 1.2 Ontwerp van Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Beleidsbrief Omgeving 2017: zie hierboven
- 1.3 Transitie naar een omgevingsdepartement. Beleidsbrief Omgeving 2017: *'Realisatie van een nieuw beleidsdomein omgeving dat de huidige beleidsdomeinen LNE en RWO verenigt en die oplossingsgerichtheid en klantvriendelijkheid voorop stelt. Duiding bij status: Eerste ontwerp tot aanpassing van regelgeving is in voorbereiding.'*
- 1.4 Omgevingsplanning. Beleidsbrief Omgeving 2017: *'Uitwerking van een verruimd en nieuw instrument omgevingsplanning, waarin ook planningsinstrumenten van de beleidsvelden natuur, water, onroerend erfgoed ... betrokken worden. Zo wordt de impact van het plan op de omgeving volledig geïntegreerd bekeken. Duiding bij status: Decreet dd. 01.07.2016 tot integratie van de plan-MER in RUP-procedure is goedgekeurd. Concept richting omgevingsplanning wordt verder uitgewerkt.'*
- 1.5. Omgevingsvergunning. De raad zal in 2017 op eigen initiatief een advies opmaken inzake de verdere operationalisering van de omgevingsvergunning.

WERKVELD 2: INSTRUMENTARIUM

- 2.1 Aanpassing decreet landinrichting. Beleidsbrief Omgeving 2017: *“De administratieve voorbereiding is gestart. De bedoeling is om via het ‘instrumentendecreet’ een beperkte aanpassing aan het decreet landinrichting door te voeren. Een voorontwerp van het instrumentendecreet wordt verwacht eind 2016.’*
- 2.2 Grond- en pandenbeleidsplan. Beleidsbrief Omgeving 2017: *‘Integratie bewerkstelligen van alle ruimtelijke instrumenten in één ruimtelijk instrumentendecreet. Meegenomen in traject richting instrumentendecreet.’*
- 2.3 Opmaak ruimtelijke instrumentendecreet. Beleidsbrief Omgeving 2017: *‘Opmaak van één ruimtelijke instrumentendecreet, dat wordt samengesteld uit het gamma van ruimtelijk instrumentarium, maar ook andere types van instrumenten die deze realisatiegerichtheid kunnen versterken zoals fiscale instrumenten, instrumenten uit het burgerlijk recht (contractbenadering, overeenkomsten,...), het landinrichtingsdecreet, de grond- en pandenbeleidsinstrumenten, evenals de harmonisering van de compenserende vergoedingen. Conceptnota goedgekeurd door de VR op 13.05.2016.’*
- 2.4 Harmonisering van bestaande compenserende vergoedingen. Beleidsbrief Omgeving 2017: *‘Harmonisering van bestaande compenserende vergoedingen (kapitaalschade, planschade, gebruikerscompensatie). Duiding bij status: Meegenomen in traject richting instrumentendecreet - conceptnota goedgekeurd op VR van 13.05.2016.’*
- 2.5 Integratie attesten woningen en gebouwen. Beleidsbrief Omgeving 2017: *‘Multisectoraal onderzoek met het oog op de maximale integratie en vereenvoudiging van allerlei attesten (elektriciteit, riolering, EPB, afkoppeling water...) om de administratieve lasten en kosten voor de bouwheer (en de overheid) tot een minimum te beperken. Volgende sporen worden uitgewerkt: (1) geïntegreerde ontsluiting van informatie, (2) invoeren van een as-built attest/legaliteitsattest, (3) mogelijke integraties van attesten voor en na het bouwproces, (4) streven naar een unieke referentie. Duiding bij status: ontwerp van conceptnota klaar voor agendering op VR in najaar 2016.’*
- 2.6 Verantwoord aansnijden woonuitbreidingsgebieden. Beleidsbrief Omgeving 2017: *‘Uitwerken regelgeving met het oog op het verantwoord aansnijden van woonuitbreidingsgebieden - systeem van verhandelbare bouwrechten. Duiding bij status: Ontwerp van regelgeving klaar voor eerste agendering VR najaar 2016.’*
- 2.7 Het instrument ‘planologisch attest’. Op de raadszitting van 5 oktober 2016 besliste de raad - naar aanleiding van de adviesvraag over de Codextrein en specifiek wat betreft de bepalingen inzake historisch gegroeide tuincentra - om in 2017 een advies op eigen initiatief te formuleren over het instrument van planologisch attest.
- 2.8. Decreet inzake de buurtwegen. Beleidsbrief Omgeving 2017: *‘Modernisering van de bestaande Wet op de Buurtwegen, met oog voor een meer logische taakverdeling, eenvoudige procedures en de noodzakelijke rechtsbescherming. Het decreet vormt het kader*

voor de actualisatie van de Atlas der Buurtwegen en biedt een optimale bescherming van de bestaande of in gebruik zijnde functionele verbindingen. Duiding bij status: Parlementair initiatief.'

WERKVELD 3: RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

- 3.1 Gewestelijke RUP's. Zoals vastgelegd in artikel 2.2.6, §1 van de VCRO zal de Vlaamse Regering in 2017 advies vragen over elk voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.
- 3.2 Gewestelijke Complexe Projecten. Zoals vastgelegd in artikel 9 van het besluit complexe projecten zal de Vlaamse Regering in 2017 advies vragen over elk gewestelijk complex project. Het betreft onder andere: a) CP nautische toegankelijkheid haven Zeebrugge, b) CP extra containerbehandelingscapaciteit havengebied Antwerpen, c) CP Industrierrein Op De Berg: omvormen van een industriegebied naar natuurgebied zodat het geïntegreerd kan worden in het Nationaal Park Hoge Kempen.
- 3.3 Herwerking van het besluit inzake de vorm en inhoud van RUP. Beleidsbrief Omgeving 2017: *'Wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen (zoals het gedateerd onderscheid tussen KMO/industriële klasse I en II, regionale/lokale bedrijventerreinen en kantorenzones). Duiding bij status: Ontwerpbesluit tot aanpassing typevoorschriften wordt voorbereid. Eerste principiële goedkeuring VR wordt voorzien in najaar 2016.'*

WERKVELD 4: ONROEREND ERFGOED

De regelgevingsagenda, zoals opgenomen in de beleidsbrief onroerend erfgoed 2017, kondigt volgende regelgevende initiatieven aan:

- 4.1 Pro-actief advies inzake de geplande evaluatie van het Onroerenderfgoedbeleid.
- 4.2. Advies naar aanleiding van de uitgevoerde evaluatie van het Onroerenderfgoedbeleid. Beleidsbrief Onroerend Erfgoed2017 (pag.): *'Daarom laat ik in 2017, twee jaar na de inwerkingtreding, het Onroerenderfgoeddecreet evalueren en leg ik het evaluatierapport voor het zomerreces voor aan de Vlaamse Regering.'*

V. SARO ALS FORUM VOOR MAATSCHAPPELIJK OVERLEG

Voorgaande hoofdstuk geeft een overzicht van de geplande strategische adviezen. Daarnaast is het echter belangrijk om binnen SARO aandacht te hebben voor de verdere uitbouw van SARO als maatschappelijk adviesorgaan en de positionering van SARO binnen het adviesradenlandschap.

Voor 2017 zijn geen wijzigingen voorzien aan de interne werking van de raad. De 4 werkgroepen die opgericht zijn in functie van de 4 werkvelden blijven behouden. Het betreft volgende vier

wergroepen met respectievelijke voorzitter:

wergroep 'planning en omgeving'	voorzitter: Filiep Loosveldt
wergroep 'instrumentarium'	voorzitter: Mark Cromheecke
wergroep 'RUP's'	voorzitter: Karel Vanackere
wergroep 'onroerend erfgoed'	voorzitter: Karel Dendooven

Er worden ook geen wijzigingen voorzien aan de samenstelling van het bureau. Het bureau bestaat uit de voorzitter, de werkgroepvoorzitters en de secretaris.

Het opgestarte intergewestelijk overleg zal verder gezet worden in 2017. Het bureau van de SARO zal overleg organiseren met de gewestelijke ontwikkelingscommissies van Brussel (GOC) en Wallonië (CRAT); gericht op een uitwisseling van informatie. Betrokkenheid van de raadsleden (via rapportering of uitnodiging op dit overleg) wordt nagestreefd.

BIJLAGE 1: VERKENNING TAAKSTELLING SARO

1. Het SARO-decreet (artikel 3) stelt dat de SARO de opdracht heeft tot het uitbrengen van advies (uit eigen beweging of op verzoek) over:³

- de hoofdlijnen van het beleid inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed,
- voorontwerpen van decreet met betrekking tot ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed (verplichte adviesvraag),
- voorstellen van decreet,
- ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed, (die de Vlaamse Regering beschouwt als basisuitvoeringsbesluiten inzake RO en OE en die daarom van strategisch belang zijn) met uitzondering van de ontwerpen van besluit inzake de individuele beschermingsdossiers met betrekking tot onroerend erfgoed (verplichte adviesvraag),
- ontwerpen van samenwerkingsakkoord van strategisch belang met betrekking tot de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed die de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest wil sluiten met de staat, met andere gemeenschappen of gewesten of in internationaal verband (verplichte adviesvraag),
- beleidsvoornemens, beleidsplannen en in voorbereiding zijnde regelgeving op het niveau van de Europese Unie, alsook over in voorbereiding zijnde internationale verdragen (deze taak staat in kaderdecreet maar niet in decreet SARO),
- bijdragen tot het vormen van een beleidsvisie over de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed,
- de maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed volgen en interpreteren,
- reflecties leveren over de bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsnota's inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed;

2. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt volgende adviesvraagplichten voor SARO:

- artikel 2.1.3, §2: *'De Vlaamse Regering stelt het ontwerp van het ruimtelijk structuurplan voorlopig vast na advies van de strategische adviesraad'*.
- artikel 2.1.3, §7: *'De strategische adviesraad, de SERV en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen kunnen eveneens, binnen de termijnregeling, vermeld in het eerste lid, een standpunt uitbrengen over het ontwerp van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen'*.
- artikel 2.1.5, §3: *'De regels voor de opmaak van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen zijn eveneens van toepassing op de herziening ervan'*.
- artikel 2.2.6, §1: *'De Vlaamse Regering vraagt over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan advies aan de strategische adviesraad'*.

³ Decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed. (B.S. 07.06.2006).

- artikel 6.1.4 §2: 'De Vlaamse Regering stelt het handhavingsplan vast op grond van: 1° een ontwerpplan, opgemaakt door de gewestelijke administratie, belast met het toezicht en de handhaving inzake ruimtelijke ordening, na overleg met relevante handhavingsinstanties; 2° de adviezen van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid, de strategische adviesraad en de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten over het ontwerpplan'.
3. Het besluit Complexe Projecten bepaalt volgende adviesvraagplicht aan de SARO:
- artikel 9, § 3. 'Als de Vlaamse Regering de startbeslissing heeft genomen, wordt over de alternatievenonderzoeksnota advies gevraagd aan de voor het complexe project relevante strategische adviesraden.'
4. Het decreet Grond- en Pandenbeleid legt volgende adviesvraagplicht voor de SARO vast:
- artikel 2.2.2, § 1. 'Het grond- en pandenbeleidsplan wordt vastgesteld na advies van 1° de strategische adviesraad ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed, 2° de Vlaamse Woonraad, 3° de SERV en 4° de Minaraad'.
5. Het Mobiliteitsdecreet formuleert volgende adviesvraagplicht aan de SARO:
- artikel 13, §2: 'De Vlaamse Regering legt het ontwerp van Mobiliteitsplan Vlaanderen bij de aanvang van het openbaar onderzoek voor aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en aan de SARO, die binnen de termijn, vermeld in § 1, eerste lid, hun advies bezorgen aan de MORA'.
6. Het Onroerenderfgoeddecreet formuleert volgende taak:
- artikel 3.1.2: 'Het secretariaat van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed wordt uitgeoefend door het secretariaat van de SARO. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.'
7. Het decreet varend erfgoed formuleert volgende taak:
- artikel 16: 'Het secretariaat van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed wordt uitgevoerd door het secretariaat van de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering kan hierover de nadere regels bepalen.'
8. Het decreet houdende wapen van privépersonen formuleert volgende taak:
- artikel 8/3: 'Het secretariaat van de Vlaamse Heraldische Raad wordt uitgevoerd door het secretariaat van de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering kan daarover nadere regels bepalen.'